

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Croesvs Et Codrvs. hoc est, Copiæ Et Inopiæ Damna vel
Lvcra, à bono iustoq[ue] Mundi Gubernatore Deo
Distribvta**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1648

§. 6. Auaritiæ Sordes & insatiabilitas, ab exemplo Midæ, Vespasiani, Mich.
Paphlagonis, Iustiniani.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52359)

cui locus antè ædificatus fuerat palatium magnificum, cui spectacula & cœnacula erigebantur sumtuosa, jam nusquam apparet; neque tumulus eius apparet, quin & thesauri ipsi cum funere euanuerunt. Si speramus æterna, cur tantopere quærimus peritura?

Manil.
lib. 4.
Astron.

Vt veniant gemma, totus transbitur orbis:

*Nec lapidum pretio pelagus cepisse pigebit
Annua solliciti consumunt vota coloni,
Et quanta mercedis erant fallacia rura,
Quæremus lucrum nauis, mortemq; sequemur*

In preda, pudeat tanto bona velle cadauca.

§. VI.

Auaritia sordes & insatiabilitas, ab exemplis Mida, Vespasiani, Mich. Paphlaganis, Iustiniani.

Auaritiam quis monstrum esse neget, eadem & mater est, & filia diuitiarum; parit enim illas, & paritur ab illis. Quia cum pecunia, vt dictum est, crescit cupiditas pecuniarum: & inde etiam illiberalitas; vt sæpe nemo magis parcus, tenax, retractus & restrictus sit (qui omnes in dando deficiunt) quam

Aristot.
lib. 4.
Ethic. c. 1.

restrictus sit (qui omnes in dando deficiunt) quam

quàm qui plus habet. Videbis talem tantum intentum ad accipiendum, numquam ad dandum. Timebit semper, ne necessarijs destituatur, aut ne turpe aliquid committere cogatur. Quod vitium nonnulli ex opibus aiunt Simonidi accessisse. Ille enim ut parcitatem tegeret, dicebat: *malle se mortuum inimicis benefacere, multis post se relictis, quàm viuum amicis egere.* Est hydropi similis auaritia, & pecunia aquæ. Ab hydropico, *Quò plus potantur, plus sitiuntur aqua:* ita quò plures nummi accipiuntur ab auaro, plures appetuntur. Hinc alter ordo pullulat auarorum apud Aristotelem, de quo ait: *Nonnulli verò in accipiendo excedunt, dum & undecumq;, & quodcumq;, accipere non verentur. Ut sunt qui illiberalia opificia exercent, & lenones, & id genus ceteri, & fœneratores, qui etiam parua magnis cum vsuris accipiunt. Qui quidem omnes, neq; unde debent, neq; quantum debent, accipiunt.* Addit ibidem: *Communis autem his omnibus turpis questus videtur. Causa enim lucri (atque eius parui) opprobria subeunt. Nam qui magna, unde non oportet, & qua non oportet, accipiunt, ut tyrannos, qui vrbes populantur, & templa diripiunt, non illiberales, sed improbos potius, sed impios, sed ini-*

Aristot.
ibid.

stos appellare consuevimus. At aleator, & fur, seu spoliator, & latro ex illiberalibus etiam ipsi sunt, cum turpi lucro dediti sunt. Vtrique enim lucri causa negotiantur, & opprobria sustinent, & hi quidam pericula maxima acceptionis causa subeunt. Illi ab amicis, quibus dare deberent, lucrantur. Vtrique igitur, cum unde non oportet, velint lucrum comparare, turpi lucro dediti sunt. Quid quod quidam à Superis, alij aliunde ex re qualibet ærarium locupletare non verentur? Quale illud barbarici Mida votum fuit?

Quid. lib.
31. Me-
tam.

effice, quidquid

Corpore contigero, fulvum vertatur in
aurum.

Auditus est, accepit dona nocitura; versa sunt omnia in aurum, quæ contrectavit, sed & cibus, & potus.

Attonitus novitate mali, divesq; miserq;
Effugere optat opes, & quæ modò vouerat
odit.

Copia nulla famem releuat, sitis arida
guttur

Vrit, & inuiso meritis torquetur ab auro.

Sueton,
in Ve-
spas. c. 23.

Quàm sordido lucro Vespasianus urinae ve-
ctigal in toto Imperio exegit? Quod tamen
ad publicas amphoras in angiportis, ad vri-
nam

nam in fullonum vsum excipiendam repositas fortasse fuit arctatum. Baronius, negotiatoribus impositum censet, quod Græci Imperatores, ex vrina, & alui purgamentis, vbicunque deijcerentur, in vectigal exegerunt; & Chrysfargyrum, quasi *aurargentum* nominabant. Quod quale fuerit, Constantinus Manasses in Anastasio (qui precibus ascetarum quorundam dedit, vt illud abrogaret) sic exponit. *Omnes viri, mulieres, puella, pueri, infantes, mendici, liberti, serui, liberi, nomine stercoris & vrina, fisco nummum argenteum pendebant. Idem onus etiam iumentis impositum erat, bobus scilicet, mulis, & equis. Pro quolibet autem cane ac asino, sex folles numerabat is, qui canis asiniue dominus esset.* Caligula materiam præuenit, dum ex edulij, quæ tota vrbe venirent, certam summam tributi nomine exactam; itemque ex singulis litibus quadragesimam rei de qua lis esset, componendi, aut donandi facultate interclusa; & ex diurnis quæstibus gerulorum partem octauam; denique ex infamili lucro meretricum certam quantitatem collegit. Crudelius adhuc accenderunt opes Michalëlem Paphlagonem Orientis Imperatorem, de quo Cedrenus memorat, eum

Baron.
An. 330.

super ceteris vectigalibus voluisse sibi pro cuiusque facultatibus numerari tributum ex ipso aëre locorum, quæ quisque possideret. Eò etiam spectat titulus, apud Har- menopolim, *de pœnis aëris*. Itaque sicut olim Iudæis summæ asperitatis voto à Pel- cennio Nigro responsum prodit Spartianus: *Vos terras lenari censitione vultis, ego verò etiam aërem vestrum censere vellem*: ita aduersus Christianos, Imperator nomine tenus Chri- stianus, re ipsa præstitit, dignus, cui igni, & aqua & aëre interdiceretur, & quæ nec ter- ra sustineret. Videri potest Lipsius, Theo- phil. Raynaudus, Adamus Contzen & alij. *In Iustiniano*, inquit Euagrius, *tam inexplebi- lis fuit pecunie cupiditas, & tam turpis, atq; adeò absurda rerum alienarum appetitio, ut omnia subiectorum bona his, qui magistratum administrabant, qui tributa colligebant, qui nulla de causa insidias hominibus struere vole- bant, ob auri amorem vendiderit. Complures verò, immò innumerabiles, & bona multa possi- debant, causa falsa commentitiâq; conficta om- nibus fortunis multauit. Quòd si qua mere- trix oculos cupiditatis ad alicuius bona adij- cients consuetudinem se vllam cum eo vel coniun- ctionem habuisse simularet; statim omnia iura*
act-

Iust. Li-
pius l. 4.
Polit. c. 11
Raynaud.
lib. 4. de
Virt. &
Vitijs.
cap. 20.
n. 221.
Contzen
in Politi-
cis Euagr.
l. 4. c. 29.

ac leges, modò Iustinianum turpis lucri socium,
constitueret, eius caussa euersa iacuerunt; fa-
cultatesq; omnes illius, qui falsò in crimen ad-
ductus erat, fuerunt in eius domum translata.
Quis non exclamet: Execranda fames auri,
sitis improba nummi!

§. VII.

Auaritia sitis, & thesaurizantium vanitas.

Qui mare bibunt, plus sitiunt, quia fal-
sum est, ita qui opes acquirunt, acquirunt
vnà & opum cupiditatem; quin & audaciam
spemque maiorum diuitiarum adipiscenda-
rum; quia cum pecunia potentiam acqui-
runt, qua inferiores deprimant. Quocirca
eiuscemodi principem aut regem Homerus
ἄποβόεον, hoc est, *populinosorum* appellat. Et
David ait: *Nonne cognoscent omnes, qui ope-
rantur iniquitatē, qui denorant plebem meam,
sicut escam panis? Sed quid tali accidet? Pa-
nis eius, in utero illius vertetur in fel aspidum
intrinsiccus. Diuitias, quas denorauit, enomet,
& de ventre illius extrahet eas Deus. Nam
quamquā in imagine ambulet homo, sitque ad
imaginem & similitudinem Dei factus, ta-
men vanè conturbatur. Audi conturbationem
eius, ait S. Augustinus, & vide, si non est vana,
ut calces eam, transilias eam, & habites in
excelsis,*

Homerus
Iliad. 1.

Psal. 13. 4.

& Psal.

52. 5.

Iob. 20.

14.

Genes. 1.

Psal. 38.

S. Aug. in

Psal. 38.